

tetlen, hogy a' lelkes Bihar, mely legközelebb Erdély mellett felszollalt, a' W . . ügyét is elhagyja. Jó lenne e' tárgyban a' több Megyékét is megyei körirat által felszollítani. Könyörgök, édes Laczim, méltóztassál e' levél tartalmát több barátainkkal közleni; 's a' remélhető sikerről engem idején tudósítani. Éljen szerencsésen édes barátom, ölellek változatlan szeretettel

rokonod 's barátod

Kölcsey Ferencz.

Kivül: Tekintetes Péchujfalusi Péchy László Urnak, több N. Megyék Táblabírájának. Ersemjén.

Közli: DR. BOROVSZKY SAMU.

JÁSZAI PÁL NAPLÓJA.

— Tizenharmadik közlemény. —

25. *Szombaton.* Reggel a lovakat bevitték Pestre a vásárra eladni. Fejérváry és Rédnernéék elutaztak. Én délig olvastam. Délben a Bethlen pénzi és Grófnak által adtam, s neki ajándékoztam, a mit a mint láttam nagyon kedvesen vett. Délután a *Theatre des Dames* könyvet elvégeztem. A Grófnak említettem, hogy egy 5-dik István diplomáját is hoztam hazulról. A Guszti Comtessal mind ebédnél, mind vacsoránál nagyon nyájasan beszélgettem. Estve Laczitól lehoztam a *Barthelémy* és *Méry* satyrikus munkáit és két darab Lexicont; s sokáig azt olvastam. Meleg borús idő volt.

26. *Vasárnap.* Reggel a tisztartó jött fel hozzám. A Grófék mindnyájan elutaztak Pestre. Guszti említette, hogy Alcsúthra is el fognak menni a Nádornéhoz; Laczi pedig, hogy a Gróf 9-dik Szeptembernél előbb vissza nem jön. A Gróf indultakor ezt mondta; »No aztán igyekezzen az úr hogy jól mulassa magát.« A grófék elmentek után a boltba, onnét a patikába, onnét a tisztartóhoz mentem. A patikáriustól hallottam, hogy egész Magyarországon nincs annyi megromlott személy mint a Kiskun-szágon és Fehérvármegyében. A tisztartó beszélt hogy a Kleinmann leányát a Grófné nevelte, a ki, valamint az anyja is pápista volt. A leányt a Grófnak akkori Sekretáriusa Boros megszerette, s viszont a leány is; elakarta venni, de a Grófné ezt meg tudván, nagyon ellenzette. Borosnak a háztól el kellett menni. A leány pedig bújában megholt. Mutatta a Szirák városi privilégiumot is, melyet a Gróf ezelőtt 2 esztendővel nyert ki. Estve felé felhurczolkodtam a felső emeletbe, a hol 3 igen szép szoba volt a tetszésemre bizva. Itt a Grófi egész familia és a Róth és Vattay ágon levő eldődek vagynak lefestve. A többi között egy szakállas Róth 1621-ből két czimerrel s felibe ez van írva: »Insignia Germanica ac Hungarica Familiae Rothianae de Királyfalva. Vacsora után éjfélig *Barthelémyt* olvastam. A tegnapi jegyzésemből kihagytam azt, hogy délután a Gróf parancsolatjából Plachy fiskálisnak a Gróf nevében egy levelet concipiáltam, s irtam egyaránt, hogy a váci püspök Szept. 17-re

Hérenséybe jöven visitációra, menjen oda s a földesúri jussokra vigyázzon fel. Meleg tiszta idő volt.

27. *Hétfőn.* Délig mindig Barthelémyt olvastam. Délután pedig 7 óráig ezen jegyzéseimet irtam. Ámbár nagy kísértetek között voltam, mert a Grófné szebbik szobaleánya reggeltől egész estig az én szobáimban tisztákat húzott az ágyakra, s magunkban levén, nyájasan beszélgetünk. Ha a következéseitől nem tartottam volna, nem szántam volna a még eddig oly nagy ügygyel bajjal megtartott szüzességemet rajta elveszteni. 7 óra után egy kevés ideig a kertben járkáltam, azután magamban billiárdozgattam. Vacsoráig *Barthelemyt* olvastam. Azután Karolínaékkal beszélgettem és a francia leánynyal 2 partit játszottam. Villámos idő volt, de eső nem esett.

28. *Kedden.* Délig mindég Barthelémyt olvastam, délután a francia leánynyal két parti billiárdot játszottam. Azután Kleinmann megérkezett. Ő beszélte, hogy a napokban a Marczibányi most épülő nagy roppant ház Pesten összeomlott s 6 embert agyonütött, 8 at pedig megsebesített. Egész nap tiszta meleg idő volt.

29. *Szerdán.* Egész nap mind délig, mind délután *Barthelemyt* olvastam, s egy darabot magyarra is próbáltam belőle fordítani. Esett egész éjszaka.

30. *Csütörtökön.* Egész nap *Barthelemyt* olvastam. Janet Comtesse megérkezett. Beszélte, hogy Pesten a kholerában ismét nagyon halnak az emberek, bárha a doktorok nem egyeznek is meg benne, ha az-e való-sággal, vagy sem? Mutatta a szép gyönyörű czilinder óráját is, melyet most vett. Hives, alszeles idő volt.

31. *Pénteken.* Egész nap *Barthelemyt* olvastam. Estve egy kevéssé lementem Kleinmannhoz, a ki meg feddett azért, hogy minek ülök mindég a szobában. Tiszta meleg idő volt.

Szeptember 1. Szombat. Reggel a Comtesse két képet nyomtatván üvegre egy darabig nékie segíttem a papirost róla ledörgölni. Annakutána a tisztartóval kocsin kimentem az erdőre, onnan a Grófné szőlőjébe. Ebéd után ismét kikocsikáztunk a Grófné *Uzsa* nevű pusztájára. Innen vissza jöven, a szerúre mentünk, a hol a Szontagh kasznárja is megjelenvén éstig mulattunk. Szép tiszta idő volt.

2. *Vasárnap.* Reggel elmenvén a tisztartóhoz, délig Kleinmannál és a boltban mulattunk többen is ú. m. a patikáros és a Szontagh kasznárja jelenlevén; ebéd után ismét Kleinmannhoz gyűltünk. Ők kártyáztak, én néztem, azután pedig haza jöven a bátyámnak e következő levelet irtam; »Édes Samum! Mult hónap 27-én költ leveledet tegnap előtt, még pedig ezen épen az én mostani inkább komoly elcsukódott, kedvetlén, mintsem vidor, nyílt és nyájas indulat helyzetemhez illő s alkalmas jelen lakhelyemen olyan örömmel vettem, a milyennel csak veheti minden a világon legkedveltebbjétől hosszabb időre elszakasztatott öcse igen igen szeretett bátyját. Ezen örömemet tetézte szegény édes atyánktól mindnyájoknak egészséges létökről ugyanazon perczben vett tudósítatásom. Ki már, valamint te teljesen híven az idő alatt régen Bécsbe lett érkeztemet onnan, s nem Pestről reménylő levelem vételét. Én mind az által

itt vagyok. S valamint az holnap postán ötöt is tudósítandom, a Grófnak utolsó kinyilatkoztatása szerint a beállott hónap 29-ig állandóan itt leszek, s leszünk Szirákon. Kivévén azt az esetet, a mint az utóbbi levelemben is írák, ha hogy a királyi országgyűlését hirdető levelek az ő Nsga szabadság ideje alatt megérkezendének. A mit ha az úr Isten úgy akarandana mint én? — nem oly hosszas idő mulva meglátnók egymást ismét, s levelezéseinknél gazdagabb örömet is érezhetnénk. A mi a lefolyt hónap 21-kétől ittlétemet illeti; azt mondhatom hogy az erántunk kivált oly leirhatatlan jóságú Grófi ház szinte óhajításom felett részesít kegyeiben. Ezen kedves Sziráki kastély (ha még helyhezete emlékeiben fenn van) déli tornyának felső három szobája teszi szállásomat. Egy fadgyas szobaleány hordja fel reggelimet, egy más ügyes Bécsi fürge leányka veti meg s fel ágyamat, tisztítja szobáimat, s a kis törpe tót Miska ruhámat. Ezen soraimat midőn olvasod szinte mintha látnám, hogy ajkad a manum de tabulára nyilik meg; de igen is jól tudom, ha az e tárgyban igazi erényességem vagy inkább gyávaságom vissza nem tartóztatna is, hogy ily Gynaeceumban, a hol 13 asszonyi állat között alig vagyunk négyen, kik a Mahmud szerálja örei nem lehetnének. Az öreg Faunusokat is slafrokkban kellett festenem. Ugy a Didó szerelmeit hidegen megvetve, pásztor Coridonét pedig illetődetlen arcvonásokkal magyaráznom. A Gróf, a Grófné, Guszti Comtesse és Laczi aug. 27-től bent vagynak Pesten. Décsey Karolin, Stutz Jenni az agg Virgo, Eugenie, Jeanette Comtesse és az öreg Kleinmann, ez a hazánkban korábbi idejében brillirozó, most már az évkor s a sors csapásai által dicsősége egykori fokáról nagyon leszállt derék német, — azon (a Stutzot kivévén, már mind csak hajdani viráguk szomorú kórói) Pompadourok s Belizárius kik részemről nagyon ennügös társaságuk által Conversations körömet határozzák. S minthogy a moralische Erzählung-ok többnyire a Reverl kis kutyának Angol országból, még pedig Lordi méltósággal lett származásáról, a télére már valósággal megkötött strumpflijeiről, Alcsuthon a Nádornénál hogyani fogadtatásáról, ebédléséről s maga mulatásáról; nagy debattok között lefolyni szokott kellemetlen okoskodásokon kezdődnek és végződnek. Gyakran megesisik, hogy egész nap sem megyek ki (exceptis excipiendis) szobámból, hanem a Laczi által számomra itt hagyatott Barthelemy és Méry e 19-dik századra irott szatyrái, oevrjei olvasásával várom nagy ohajtva a tudós Grófnak s kegyes Grófnének e hétvégéveli érkezését. Kleinmann lemondott végképen a papi sz. hivatalról vagyis inkább szavának rhumeus megtompulása s örökös köhögése miatt kénytelen vala lemondani; s e Tusculanumot választá Sz. Helénájának. Hogy Jeanet Comtesseről is írjak valamit.

»Hajh! Jeanetnak — a nyil ötöt
 Ugy találá szivébe
 Hogy vére eláradozva
 Szerzeg és zúg keblibe.«

Mit mondasz? Mikor egy szűz mit 38 Jahren szerelmes? Úgy-e bizony, hogy: »turpe senex miles, turpe senilis amor.« E szerencsés pedig kinek nyíla találá. Podmaniczky Misi a szomszédból. Pesten a Marczibányi

mostan épülő roppant ház össze omlott, 6 embert agyon ütött 8-at pedig megsebesített. Daninak ha irsz, csókold sokszorosan nevemmel, mostani nagyon széttiprott financialis számvetéseim nem engedik, hogy neki írjak s a levél taksáját fizessem. Mert a Pesti 3 hétig magam kosztján létem ad peram et saccum kimeríté erszényemet. Mikor lejön azonnal tudósíts, hogy a gárdába már valahára bejövételét a Mlgos Gróf által eszközöl-tethessem. A mennyire sajnálom rosszul volt létedet, annyira örülök egészséged ismétli helyreállításán. Cura ut valeas! Kun tisztartó úr él, még pedig kedvére él szép feleségével. Csókolván maradok igazán szerető testvéred Pali. Pesten a mint hallom a kholera ugyancsak szemeli a burgereket. Vacsora után a Comtesse megkért, hogy menjek el velek a baromvásárba. Délig meleg, délután esős hideg idő volt.

3. *Hétfőn.* Reggel egy darabig Barthelemyt olvastam. Azután a Comtesse, Karolinával és Űzsenivel kimentem a baromvásárba. Podmaniczky Misi is csakhamar hozzánk kapcsolta magát s a Comtesse ebédre is megmarasztotta. Ebédig ismét olvastam. Ebéd után az atyámnak e következő levelet irtam: »Drága k. u. a.! aug. 18-án kelt levelét ugyanazon hónap 30-án vevém itt Szirákon; a hol 21-től óta csaknem minden gond és baj nélkül bárha nem is a legvigabban élek; mert a Mlgos Grófi ház nagyobb kegyességgel fogad, mint a mint magam kívánnám is, a Gróf, a Grófné gyermekeivel 27-től óta bent vagynak Pesten, minthogy a Gróf a tudós társaságnak gyűlését tartja. A mint a Comtessetől hallottam Nyiry professor is megjelent feleségestől Pesten, de a felesége a nagy lármát s drágaságot ki nem állhatván mihamar visszatért azzal a fogadásal, hogy sohasem jön többet Pestre. Én 3 egész hétig laktam Pesten s mindazon idő alatt magam kosztján kelletvén lennem, csaknem minden financiámon túl kelle esnem, de abban a reménységben vagyok, hogy nékem azt a Mlgos Gróf meg fogja téríteni, valamint Petrovicsnak is megszokta. A mi a Dani állapotát illeti, én nem tudom, hogy addig mig már le nem jön s Bécsben meg nem jelen, akár én akár a Gróf mit tehetnének többet reá nézve, mint a mit tettünk. Mert a Grófné a mint még tavaszkor íram s honnlétemkor is mondám mind Eszterháznak, mind pedig Korponaynak ajánlotta, azonkível a vármegye által is van ajánlva, valamint Bónis által is Sebesnek. — Most már tehát személyesen fel kellene jönnie, s Pest felé jövéen, a Grófnéhoz személyesen elmennie s tőle még egy ajánló levelet kérnie, a mit semmi kétségem nincs hogy meg ne adna. De Bécsbe indultunkor ez eránt meg is fogom kérni s Sebeshez személyesen el fogok menni. Most különben is amint hallatszük, sok hely fog ürülni. Azért is kellene igyekeznünk, mivel Kunch Lajos is Szikszóról, a ki a Sufficiens calculus miatt most katonának állott, rövid időn ajánlatni akarja magát Abaújvármegyével. — Egyéberánt Istené legyen a dicsőség, valamint fentebb is íram egészséges vagyok, semmi bajom nincsen. Kedves asszonyám kezeit, s testvéreimet csókolom; magamat pedig szülei kegyességökbe és szeretetökbe ajánlván állhatatos tisztelettel vagyok s. a. t. U. J. Kovács Ferencz bátyámat is csókolom s várom vagy inkább a Mlgos Groffal várjuk, a megígért Telkibányai templomban levő írásnak hiteles másolatját. Ezeket délután ide ezen jegyzőkönyvbe is

felírván, a tisztartóhoz mentem, s ott mulattam, tőle hoztam spanyol-
viaszkot is a leveleimet lepecsételni. Borult idő volt.

4. *Kedden.* Délig olvastam. Ebéden ismét nálunk volt Podmaniczky, s valamint tegnap is az este is nálunk érte. Délután a tisztartóval a sziráki vásárt néztem meg. Messziről Ambrózyt is láttam, a ki velem tanult, de ő rám nem ismert. Hives borongós idő volt.

5. *Szerdán.* Délig és délután is mindig Barthelemyt olvastam. Hideg és szeles idő volt.

6. *Csütörtökön.* Mindig Barthelemyt olvastam. Hideg volt.

7. *Pénteken.* Ebédig Barthelemyt olvastam. Ebéd után elmentem a szérüre. Onnét a tisztartóhoz, A szérün az inástól hallottam hogy Podmaniczky Misi csakugyan megnyerte a Zsanét Comtesse kezét s azért ment ma be nagy örömmel Pestre a Grófnéhoz. Azt hiszem, hogy a Grófné nem nagyon fog neki örülni. Borult esős idő volt.

8. *Szombaton.* Mindég Barthelemyt olvastam. Este lementem a tisztartóhoz; a komorna és a lutheránus mester, később a kulcsár is ott volt. Ott beszélgettünk, a komorna is említette, hogy a Comtesse csakugyan férjhez ment Podmaniczkyhez. Hives idő volt.

9. *Vasárnap.* Reggel Podmaniczky korán megjelent. Nékem Pestről levelet hozott Patay V. Ispántól; ekkor csak gyalog volt. Említette hogy a Grófék csak holnapután jönnek ki; s hogy Pesten a kholera ismét jobban dühösködik. Ebéd előtt s után olvastam, azután lementem a tisztartóhoz.

— — — — — Innen Kleinmannhoz mentünk, a hol ők a patikáriussal s kulcsárral kártyázván én egy darabig csak néztem, azután eljöttem. Eljöttemkor a német ex pap nagyon gorombán vett tőlem búcsút, nevezetesen ezen szavakkal: »Verführen Sie mir die heute nicht. Wenn Sie gehen wollen, so empfehle ich mich!« Én csak bámultam reá, s nem akarván vele össze veszni, egy szó felelet nélkül eljöttem. Egész nap meleg idő volt.

10. *Hétfőn.* Egész nap Barthelemyt olvastam. Hideg idő volt.

11. *Kedden.* Délig és délután is mindig olvastam. A Grófékat hasztalanul vártuk egész nap. Egyszer éjjel mintegy 11¹/₂ óra tájban engem álmomból felvernek s Nyiry professor és Balázsházy lépének be, a kik említvén, hogy a Grófék a rossz út miatt tovább nem jöhetvén, Versegen maradtak. Ezeknek én vacsorát készítettvén, csaknem 2 óráig beszélgettem velök. Egész nap szakadt az eső.

12. *Szerdán.* Reggel a Grófék nagy sárosan, lomposan mint a vert had megérkezvén, velök töltöttük az időt. A Gróf s később a Grófné bejött hozzánk s a kastélyt megmutogatta, a mit még eddig én sem láttam. Azután Laczival mentünk a kertbe, s beszélgettünk. Nyiry említette, hogy Tarczalra a papok gyűlésére a Gróf is le fog menni. Szép tiszta meleg idő volt.

13. *Csütörtökön.* Nyiry és Balázsházy még reggel 5 óraker elmentek, s helyökbe Gróf Dezsöffy Aurél jött. Én délig is délután is olvastam. Vacsora után a Grófokkal beszélgettem, vagyis inkább hallgattam, hogy mit beszéltek. Hives szeles idő volt.

14. *Pénteken.* Reggel Barthelemynek a 2-dik darabját is elvégezvén, délig is, délután is annyira unalmasan töltém az időt, hogy a kertben üres csigákat szedtem össze, s azokkal töltém az időt. Estve a gangon járkáltam Laczival; említém neki a Podmaniczky dolgát, s ő sem tagadta, hogy a nénye szorosabban van véle, ha meg nem vallá is egészen, hogy férjhez megy hozzá. Guszti Comtesse a vacsoránál nagyon kedvesen diskurált velem a Beck leányokról. Mióta itt vagyok az ételnél mindig mellettem ül. A Gróf említette a vacsoránál, hogy 22-kén indul Tarczalra a papi gyűlésre. A Grófné kétszer is kérdezte, ha engem elviszen-e? de nem figyelmeztvén, nem felelt reá semmit. Vacsorán Podmaniczky is nálunk volt. S vacsora után mindketten elindultak Pestre. Szép tiszta idő volt.

15. *Szombaton.* Némely gondolataimat versekben irkáltam 12 óráig. Ekkor Laczi bejövén hozzám, ebédig véle beszélgettem. Ebéd után verseket írtam. Estve a Laczi szobájában Shakespeare műveit olvastam. A vacsoránál a Grófné nagy policziával adta elő, hogy én nem megyek a Gróffal Tarczalra. (A mi nekem, oly közel esvén a szüleimhez és hazámhoz, igaz hogy nehezen esik, de nem segíthetvén rajta, kénytelen vagyok békességesen túrni.) Laczit kérdezvén, ha volna-e kedve elmenni bátyjával Jóseffel. És így ismét tovább kell tanyáznom ezen az unalomlakta földön. Vacsorán már Podmaniczky megjövén Pestről, ismét nálunk volt. Esős hideg idő volt.

16. *Vasárnap.* Délig verseket írtam, Ebéd után bementem a Grófékkal a billiárd szobába; ott volt Podmaniczky Misi is, s a sziráki pap Vallentinyi oda jövé, a Grófné így szólítja meg: »Tiszteletes uram! Nézze meg ezt a legényt (Podmaniczkyra mutatván) és nézze meg azt a leányt (Jeanette Comtessere mutatván) ezek egy párok lettek.« Vacsoráig ismét verset írtam, s Laczinak elolvastván, azt mondotta reá, hogy nagyon szép és pedig nehéz versek. Vacsora után bemenvén a Grófékhoz, ott hallottam a Grófnétől, hogy Vittnyéden Reviczky azt mondotta, hogy e hónap 17-én elindítja november végire a Regalisokat; a Gróf azt felelte, hogy nehezen hiszi, mivel már azóta a főispánokhoz eljött volna az instructio a gyűlés tartás eránt; mindazáltal Januáriusnál tovább nehezen marad, mivel a Palatinusnak is az a principiuma, hogy télen jobb lesz tartani, mivel ki tudja tavaszra micsoda zavarok adhatják elő magokat. A Grófné még ezt is hozzá adta, hogy a Palatinus azt mondta, hogy ha már megigérték, meg kell tartani, ő ugyan meg nem ígérte volna. Hideg szeles, igazi őszi idő volt.

17. *Hétfőn.* Délig verseket írtam. Ebédre Király az inspector megérkezett. Ebéd után verseket, annakutána az atyámnak és Patay V. Ispánnak e következő leveleket írtam:

Drága K. U. A. Bármint kecségtetett is a remény ekkoráig azzal, hogy a Superintendenciális gyűlés Tarczalra tétetvén s arra a M. Gróf is leszándékozván menni D. K. U. Atyámékat rövid időn megláthatom. Mindazáltal mostan ezen kedves ohajtásomtól elkelleték esnem. Mert a M. Gróf e f. hó 21-én valósággal el is fog indulni Tarczalra, de az ifju Gróf még papok gyűlésén nem lévén; a M. Grófné kedve szerént

nem engemet, hanem ötet leszen magával elviendő. Mindazonáltal D. K. U. Atyámhoz közelebb lévén, tudom hogy nem fogja elmellőzni a Dani állapotja felől értekezni. Ott ő nem sokáig fog mulatni, hanem Patakot is meglátogatván, azonnal visszajön, s 29-én bizonyosan elindulunk Bécsbe. Egyébaránt semmi bajom.« stb.

»Megkülönböztetett tisztelettel való T. E. Alispán úr! Midőn mindeneknek előtte ezen tisztelettel teljes soraimat e tót Sionról a tejjel mézzel folyó Szabolcsba vivő kartonnak egy kisség durvább voltáróli engedelemkérésre elégségesnek gondolnám, a t. Úr esmert jó szive előtt annak megemlítését, hogy egy csak 3. éves városban vagyok. A T. E. Alispán úrnak e f. hó 9-én hozzám érkezett nagy becsű levelére a következőket kívánom válaszolni. Hogy szegény Erős Feri hála Istennek meg nem hala, s T. Eördögh Alajos úr Dei favente clementia meg nem csábult, s így a hamis hír hangja etouillirozódék; annak mindnyájan véghetetlen örülünk. — A mi az országgyűlését illeti, a M. Grófné magától a fő Cancelláriustól hallá ugyan, hogy a Regalisokat Szept. 17-én elindítandja, a méltóságos főispán úr azonban, eddig elhaladván már a főispánokhoz a közgyűlések kihirdetése eránti ily alkalommal jönni szokott legfelsőbb utasítás, az országgyűlésének novemberben tarthatása felől kevés reménnyel van; a felséges nádornak elve szerént mindazonáltal a kikelet eljöttével előre el nem látható aggodalmak történhetése miatt alkalmasabbnak láttatván annak télen általi tartatása. De a már előre adott királyi szó miatt el nem kerültethetvén, nehezen hiszi annak Deczembernél avagy legfeljebb Januáriusnál tovább halasztását; s ekkor bizonyosan lesz szerencsénk dicső megyéjök keblében a T. E. Alispán úrékhoz. A T. Borbély úrék folyamodásához csatolt megyebeli ajánlólevél erősségeit, nevezetesen ifjuságuk történetét, azótai példás magukviseletét, s elődeik dicső tetteit nagyon keveslé a per megsemmisítésére a főméltóságú Cancellária. A mlgos főispán ur s az egész Grófi ház e f. hó 12. óta künn van Szirákon s együtt érzi testvérhugának Jeanette Contessenek M. B. Podmaniczky Mihály úrral lett kézfogásából származott közörömünket. Reménylem elérem a Tettes. E. Alispán úr részéről is e felőli értesítésembeli céloamat. A m. főispán úr e f. hó 21-én Tarczalra a Sup. gyűlésre lesz indulandó, s onnan visszatérvén, 29-én Bécs felé vesszük utunkat. Én habár óhajtám vala is a hegyaljai szép vidék, édes szülőtte földem megláthatását, most az egyszer ezen óhajtásom be nem telék vala, minthogy Laczi Gróf Tridentumi zsinaton még nem lévén, a tapasztalás kedveért ő lesz helyemet ezúttal betöltendő. — Egyébaránt az én kedves szerette Jancsim csókolása s az egész úri ház szives tisztelete mellett magamat tapasztalt úri kegyeibe ajánlván megkülönböztetett tisztelettel vagyok« s. a. t. Vacsora után a Grófné fennhangon olvasván egy francia könyvet, azt hallgattam. Tiszta, de azért hives idő volt.

18. *Kedden.* Reggel a Gróf, Grófné, Guszti és Laczi elment Almásra Báró Prónayhoz; én délig a tegnapi leveleimet iktattam ide be. Azután lementem a tisztartóhoz, az inspector is ott volt. Ő említette, hogy Pomáz felé fognak Bécsbe menni, s megkért, hogy a gárdista

fiának mondjam meg, hogy írjon levelet; s hogy Guszti Comtesse Bécsben akar férjhez menni, de nem mondotta hogy kihez. Szép tiszta idő volt.

19. *Szerdán.* Délig Karolinnak formát csináltam, ebédre a Grófék megérkeztek. Ebéd után egy darabig a kertben járkáltam, ott azt vettem észre, hogy a kerítésben levő minden legkisebb kődarab összeállott homok szemekből és petrificált apró srófós csigából áll. Szép meleg idő volt.

20. *Csütörtökön.* Délig az »Allgemeine Zeitung«-ot olvastam. Ebéd előtt a Gróf 3 levelet adván a kezembe, melyek közül egy Reviczkynek szólt az országos kiküldöttség munkája kereskedést tárgyazó részének Szabolcs vármegye által lett megvizsgálata s véleménye felküldetése eránt. Más Patay Istvánnak a még hátralevő munkáknak mennél előbbi megvizsgálata eránt; a harmadik pedig a Grófné nevében a Szigeti oskolának a rég a Grófnénál levő Patay Pálné féle pénz eránt. Délután ezt írtam egy darabig. Azután Laczi Gróf bejött hozzám; az atilla dolmányomat elkérte Tarczalra; s lementünk a tisztartóhoz kardot és kalpagot kérni. Estve érkezett Rajnerné 8-ad magával. Hideg idő volt.

21. *Pénteken.* Ebédig többnyire Laczival voltam; ki ebéd után a Gróffal együtt elutazván Tarczalra, elmentem a tisztartóhoz. Azután hazajövé, ismét lekellete hurczolkodnom a régi szállásomra. Estve Ekkartshausent olvastam. Kemény hideg volt.

22. *Szombaton.* Délig és délután is mindig Ekkartshausent olvastam. Estve lementem a tisztartóhoz, a kulcsár is ott volt. Mind a ketten nagyon panaszkodtak a Grófi háznál levő rendtelenségekről. Igen hideg idő volt.

23. *Vasárnap.* Délig a kertben sétálgattam. Ebéd után a tisztartóval kocsin kimentünk a József Gróf szőlőjébe. Visszajövé a tisztartónál beszélgettünk. Ő sok rendtelenségekre figyelmessé tett a Grófi háznál. Hideg volt.

24. *Hétfőn.* Délig is délután is Ekkartshausent és Shakespearenek ezen című munkáját olvastam: »Die lustigen Weiber von Windsor.« Estve felé lementem a tisztartóhoz s ott mulattam vacsoráig, a vacsoránál a Stutz kisasszonyt nagyon neveltük, mert azt hazudta, hogy neki Gróf Hodicz azt beszélte, hogy egy valaki egy valahol (azt nem tudja hogy ki és hol) fogságában 66 árkusnyi levelet írt, — még pedig asszony volt, s mindennap sűrű 6 árkust írt. Szép tiszta meleg idő volt.

25. *Kedden.* Délig Ekkartshausent olvastam; 2 órakor a Grófné Pestről megérkezett, s azt mondotta hogy még ma Festetich Grófné, holnap Sámuel Gróf, holnapután pedig Ádám fog megérkezni. Az ebédnél beszélte a Grófné, hogy Bekk Máliát Matkovich Balás akarná elvenni, s hogy Bekknénél levén Pesten, Matkovichné is ott volt a leányával Gróf Beleznaynéval, s ez olyan bolondúl viselte magát, s olyan össze-vissza beszélt mindent (még pedig hercegi pozitúrában), hogy mindenek azt gondolták, hogy talán megcsábult; de ha még meg nem csábult, bizonyosan meg fog. A praefecta csak ennyit mondott felőlök az anyjának: »Nein nekünk való emberek ezek édes anyám!« Ebéd után a tisztartóval Buják felé mentünk járkálni. A kereskedőnél találkoztunk Festetichnéval. A jár-

